

כיצד נפעל כדי להגן על ילדינו?

קורס ייחודי להורים לילדים עם צרכים מיוחדים

(הקורס כולל גם את סדנת "נתיבים להורות" – מטעם עמותת בית לכל ילד)

הורים יקרים,

אנו שמחים ומוודים על היענותכם לצאת איתנו למסע משותף במסגרת קורס ייחודי, שבו חברנו יחד ארגונים מומחים: ארגון קשר, מכון חרוב ותוכנית נתיבים להורות לפיתוח קורס שבמרכזו גישה בריאה וחיובית לילד עם הצרכים המיוחדים, הבנת הסביבה ורכישת כלים מגוונים, גם איך "לא לצאת מהכלים".

מי אנחנו?

ארגון קשר - הבית של המשפחות המיוחדות, ארגון לשינוי חברתי שמתמקד במשפחות לילדים עם צרכים המיוחדים, שם את המשפחה במרכז, ושואף לשיפור איכות החיים של המשפחות במיוחדות בישראל.

מכון חרוב - עוסק בהנחלת ידע ומחקר בתחום של ילדים נפגעי התעללות והזנחה ומפתח תכניות למידה בנושא לאנשי מקצוע, הורים וסטודנטים

תכנית נתיבים להורות במסגרת עמותת בית לכל ילד בישראל, היא תכנית שנותנת כלים פרקטיים להתמודדות עם סערה רגשית ותסכול הנובעים מהתמודדות עם ילדים ומצבים של קונפליקט או משבר. התכנית מיועדת להורים, ולאנשי חינוך. נתיבים להורות משלבת ידע מתכניות הורות מגוונות שפותחו בעמותה כדי לסייע להורים.

מטרת הקורס הפחתה ומניעה במידת האפשר של מצבי סיכון לפגיעה, מוגנות יתר, והזנחה מצד סביבתו של הילד הן במעגלים הקרובים, והן ברחוקים יותר כגון בית ספר, מועדונית, פנימייה וכיוב'. זאת, באמצעות פיתוח והעלאת מודעות.

אוכלוסיית היעד: הורים לילדים בגילאי 10-21 עם מוגבלויות שונות

מסגרת הקורס: 7 מפגשים מ 9:30 - 14:15

המפגשים יהיו מורכבים משני חלקים מפגשים של 3 שעות וסדנא של 2 שעות.

מיקום הקורס: מרכז אקי"ם ישראל, פנחס רוזן 69, הדר יוסף, תל אביב.

צוות הקורס:

רכזות ומנחות

רכזת התכנית- יפה ציונית- להורי ילדים מיוחדים, מכון חרוב 054-4427338

yaffa@haruv.org.il

מנחה מרכזית - שרון מישקובסקי מנהלת סניף קשר תל אביב והמרכז ומנחה, ארגון קשר
052-3237241

sharon.kesher@gmail.com

מנחת סדנת נתיבים להורות – נעמי רוכמן, מנהלת תוכנית חמלה, עמותת בית לכל ילד
בישראל 0544546027 naomi@bily.org.il

מרצים אורחים:

גיא עינת – קרימינולוג ופסיכותרפיסט, מדריך ומכשיר אנשי טיפול בתחום הפסיכו-מיני,
שותף בצוות שיח"ה. (שיח"ה - שיקום, ייעוץ, חינוך והכשרה. בתחום הפסיכו-מיני)

יעל שטרן - מנהלת מרכז ייעוצי טיפולי-עמותת שק"ל

יפעה קליין - עו"ס לחוק הסעד טיפול במפגר, תחנת שיקום לשכת מערב, ירושלים

עו"ד כרמית פולק-כהן - מנהלת התכנית לליווי ילדים נפגעי עבירה, בעלי מוגבלויות ובני
משפחותיהם לאורך ההליך הפלילי, מרכז הילד והמשפט, המועצה לשלום הילד

רונית ארגמן - מנהלת מכון ארגמן, M.S.W, מדריכה לחינוך מיני- חברתי, מטפלת מינית
מוסמכת ומדריכה לטיפול ושיקום מיני,

בהצלחה ולמידה משותפת משמעותית!

תוכנית הקורס ולו"ז

שמות המרצים ¹	מפגש ראשון: יום ד' 30.4.2014	שעות
	חלק א: הרשמה, התכנסות קפה ומאפה	9:30-9:45
בוקי קמחי, מנהלת מקצועית, ארגון קשר, יפה ציונית	יוצאים לדרך- פתיחה וברכות	9:45-10:00
יפה ציונית- רכזת הקורס	הצגה עצמית והצגת תכנית הלמידה ומטרותיה, חוזה עם המשתתפים.	11:15-10:00
יפה ציונית- רכזת קורס מכון חרוב שרון מישקובסקי- מנחה מרכזית	היכרות ותיאום ציפיות	
	הפסקה	11:15-11:30
שרון מישקובסקי	זכויות הילד המיוחד בראי האמנה הבינלאומית לזכויות האנשים עם המוגבלויות	11:30-12:15
שרון מישקובסקי	ראיית האדם כשלם, גישת הכוחות (לראות את מה שיש ולא את מה שאין) עמדות ודעות אישיות של ההורים בהקשרים אלה.	12:15-13:00
	הפסקה	12:15-12:45
נעמי רוכמן ושרון מישקובסקי	סדנת נתיבים להורות: עקרונות התערבות בשעת משבר והצד הפיזיולוגי של המוח	12:45-14:15

¹ לגבי תאור המרצים ראו עמ' 2.

שמות המרצים	מפגש שני: יום ד' 7.5.2014	שעות
	. התכנסות	9:30-9:45
יעל שטרן	מניעת פגיעות בילדים והזנחתם (מהי פגיעה פיזית? רגשית? הזנחה? ניצול כלכלי? - מהות הפגיעה, השפעתה על הילד. ההבדל בין הגנת יתר לבין התעלמות והזנחה והסכנות הגלומות בשני הקצוות. ההשלכות של הגנת יתר על התפתחותו של הילד לעומת התעלמות והזנחה, והסכנות הגלומות בהם. כלים למניעת פגיעות שאינן מיניות (הנ"ל) -	9:45-11:15
	הפסקה	11:15-11:30
יעל שטרן	המשך	11:30-12:15
	הפסקה	12:15-12:45
נעמי רוכמן ושרון מישקובסקי	סדנת נתיבים להורות - תחושת הפגיעה בגוף וטכניקות להרגעה עצמית והעלאת ערך עצמי	12:45-14:15
שמות המרצים	מפגש שלישי: יום ד' 28.5.2014	שעות
	התכנסות	9:30-9:45
רונית ארגמן	מיניות בריאה אצל ילד מיוחד – בהשוואה לילדים אחרים ללא צרכים מיוחדים, בני גילם. מיניות בגילאים השונים, צרכיהם של הילדים בשלבים השונים .	9:45-11:15
	הפסקה	11:15-11:30
גיא עינת	פגיעות מיניות - כיצד ניתן לזהות פגיעה אצל הילד? מאיפה פגיעה יכולה להגיע (במעגל החיצוני – הסעות, מסגרת לימודית, מועדונית וכדומה למסגרת הפנימית למשל ובמעגל הפנימי) אפיון ויזואלי או/ו מילולי.	11:30-12:15
	הפסקה	12:15-12:45
נעמי רוכמן ושרון מישקובסקי	סדנת נתיבים להורות : התמודדות עם חוסר אוניו ותסכול בחיי ההורים. כלים להתמודדות עם טראומה	12:45-14:15

שמות המרצים	מפגש רביעי: יום ד' 11.6.2014	
	התכנסות	9:30-9:45
גיא עינת	המשך פגיעות מיניות - כלים למניעת פגיעה	9:45-11:15
	הפסקה	11:15-11:30
יפה ציונית ושרון מישקובסקי	זמן קבוצה- שיתוף, דילמות ורפלקציה	11:30-12:15
	הפסקה	12:15-12:45
נעמי רוכמן ושרון מישקובסקי	סדנת נתיבים להורות: איך נרגיע את הסביבה ואת עצמנו: תרגול התחבר	12:45-14:15
מפגש חמישי: יום ד' 25.6.2014		
	התכנסות	9:30-9:45
יעל שטרן	איך רצוי להגיב כאשר ילד מספר על פגיעה בו? (כיצד ניתן לו את ההרגשה שיש הורים שמבינים והם יהיו שם בשבילו אם תהיה בעיה ולמי עוד אפשר לפנות). מה אני כהורה יכול לעשות כאשר זה קורה?	9:45-11:15
	הפסקה	11:15-11:30
יעל שטרן	המשך - הצצה לחדר הטיפולים – מה עושים בחדר הטיפול, מקרה חיובי עם תוצאות טובות. מה חשוב סטינג קבוע מה עושים מטפלים בהורים? בילדים בביחד לתת את זה דרך תאור מקרה חיובי.	11:30-12:15
	הפסקת קפה	12:15-12:45
נעמי רוכמן ושרון מישקובסקי	סדנת נתיבים להורות: התמודדות מול משבר, הבנת משבר וצרכי הילד. תקשורת בונה	12:45-14:15

שמות המרצים	מפגש שישי יום ד' 9.7.2014	
	התכנסות	9:30-9:45
יפעה קליין	חקיקה רלבנטית בהגנה על ילדים וחובת דיווח - מדוע קיימת תופעת התת דיווח?	9:45-11:15
	הפסקה	11:15-11:30
יפעה קליין	למי פונים? שירותים קיימים בקהילה עבור ילדים נפגעי התעללות והזנחה. חובת הדיווח, תפקיד עו"ס לחוק הנוער, חקירות מיוחדות ע"י חוקר ילדים מיוחד.	11:30-12:15
		12:15-12:45
נעמי רוכמן ושרון מישקובסקי	סדנת נתיבים להורות: טכניקות התערבות, הקשבה פעילה ואיך להמנע מעימות	12:45-14:15
שמות המרצים	מפגש שביעי יום ד' 16.7.2014	
	התכנסות	9:30-9:45
עו"ד כרמית פולק	פרוייקט ליווי נפגעי עבירה בהקשר של צרכים מיוחדים.	9:45-10:30
	הפסקה	10:30-10:45
נעמי רוכמן ושרון מישקובסקי	סיום סדנת נתיבים להורות: שיחת מסלול ותרגול מצבים מחיי היום יום	10:45-12:15
	הפסקה	12:15-12:45
יפה ציונית, שרון מישקובסקי	סיום הקורס – סיכום, פרידה ומשובים ברכות: פרופ' אשר בן אריה, מנכ"ל חרוב	12:45-14:15